

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
 Vidéken " 8 K, " 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDOSOS
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debrecen, Főter, Lamprecht-palóta, földszint az udvarban.

Németország kívánja a leszámolást.

Montenegró a népfölkelőket is mozgósítja. Remény a békére.

A mai táviratok szerint a francia és angol követ komolyan figyelmeztette a szerb kormányt, hogy tartózkodjék mindentől, ami Ausztria-Magyarország további provokálását jelenthetné. Hangsúlyozták, hogy Szerbiára háramlanék ez esetben az összes felelősség és hogy gazdasági rekompenciációt sem kaphat, ha oktalan politikáját tovább folytatja. Az orosz követ nem csatlakozott ehhez és állítólag azt a nézetét fejezte ki, hogy Szerbia legutóbbi válaszjegyzékében eléggé bebizonyította békeszeretét.

Egyelőre tehát a háboru kitörésének eshetőségéhez közelebb állunk, mint a békés kibonyolításhoz. Természetes, hogy ez az állapot már csak rövid ideig tarthat és mindenki meg van győződve arról, hogy a háboru vagy béke kérdésének most már 48 órán belül el kell dölnie.

A mi hadvezetőségünk ezalatt minden előkészületet megtesz a mozgósításhoz. A boszniai csapatokat a legutóbbi behívásokkal 120.000 emberről 200.000 emberre emelték, míg temesvári, budapesti és zágrábi hadtestek mozgósításával újabb 200.000 embert akarnak a szerb határon felállítani. A képviselőházban rendesen jól értesült képviselők tegnap azt beszélték, hogy az említett három hadtest mozgósítása keddre van tervbe véve. Ezután a monarchia 400.000 emberrel áll a szerb határokon, ultimátumot fog küldeni Szerbiának. Ha 24 óra alatt teljesen kielégítő választ nem kap, úgy a háboru azonnal ki fog törni.

Megjegyezzük még, hogy bécsi hiteles információk szerint a király és az udvar a békés kibontakozást

óhajtják és éppen ő felsége békeszeretetének tulajdonítják azt a nagy türelmet, melyet a külügyi kormány Szerbiával szemben tanusít. A faktum az, hogy a háborus készülődések Szerbiában szakadatlanul folynak, ellenben a hatalmak nyomása egyre erősebbé válik.

Mai távirati híreinket az alábbiakban közöljük:

Szerbia ellentáll.

Belgrád, márc. 19. Az a hír van forgalomban, hogy Szerbia válaszában köti magát a skupstina határozatához. Izenetében teljesen mellőzni kívánja Bosznia—Hercegovinát s hajlandóságát jelenti be, hogy megkezdje a tárgyalást az új kereskedelmi szerződés megkötésére.

Kolostorból hadiraktár.

Belgrád, márc. 19. Rendeletet adtak ki, hogy valamennyi kolostort hadiszertárakká alakítsanak át.

Szerb bandák a török határon.

Szaloniki, márc. 19. Hatósági jelentés hozza tudomására Tiquiból, hogy erős szerb bandák mutatkoznak a határon. A kossovói villajet katonai parancsnoka elrendelte a katonaság behívását.

Lázás készülődés Szerbiában.

Bécs, március 19. Szerbia teljesen fegyverkezik. Szalonikiben újabb szállítmányt jelentettek be Szerbia számára. 45.000 kilogramm dinamitot, 100.000 puskát és sok géppuskát. Egy várnai cég napok óta tárgyal a szerb kormánnyal patronok szállításáról. Minthogy Belgrád városa elhatározta ötven gépfegyver beszerzését, a kerületi hatóságok is elrendelték gépfegyverek beszerzését. Németországba szerb bizottság utazott, hogy átvegyen egy régebben megrendelt gépfegyver-küldeményt. Egy angol céggel is tárgyalnak 150 gépfegyver készítéséről. Valamennyi tartalékost behívtak. Valamennyi szökevénynek megkegyelmezték.

A dumaképviselők és a háborus bonyodalom.

Pétervár, márc. 19. Abból az alkalomból, hogy dumaképviselők a világ összes parlamentjeihez föl-

hívást készülnék intézni, a jobb-párti frakció kijelenti, hogy nem vállalhatja a felelősséget ezért a lépésért, amely a dumaképviselők kötelességeivel nem áll összhangban és amelyet a nemzeti békére és Oroszország érdekeire károsnak tekint. A törvények a dumának és még kevésbé egyes képviselőknek nem engedik meg, hogy beavatkozzanak a külügyi viszonyokba és meghatározzák a nemzetközi politika irányát. A felhívás szövege oly kifejezéseket tartalmaz, amelyek nem a békéhez, hanem inkább bonyodalmakhoz vezetnének, a mennyiben a háboru ellen irányított ezen felhívás fenyegetést tartalmaz. Oroszország legvitálisabb érdekei ezidőszerint az összes erőnek a belső megújodási munka javára való központosítását követelik. Kétséget nem szenved, hogy a világ összes parlamentjeihez intézendő felhíváshoz a kezdeményezés ama politikai köröktől és pártoktól indul ki, amelyek az orosz-japán háboru folyamán az ország belsejében a forradalom zászlaját lobogtatták. Tekintettel ezekre a megfontolásokra, a jobb-párt elhatározta, hogy azon tagjait, akik a felhívást aláírták, aláírásaik visszavonására kéri fel.

Tilos a térképek árusítása.

Bécs, márc. 19. A hadi földrajzi intézet tudvalevően már évek előtt részletes térképet készített Szerbiáról s azokat árusította. A térképek árusítását, minthogy azokra a hadseregnek van szüksége, most betiltották.

Haditudósítók Zimonyban.

Zimony, márc. 19. Tegnap este igen sok külföldi újságtudósító, köztük három orosz érkezett Zimonyba. Azonnal folytatták utjukat Belgrádba. Egy párisi kinematográf-cég három alkalmazottja ugyancsak tegnap este utaztak Zimonyon át Belgrádba.

Az „Erzsébet” kávéház és szállodámat

átalakítottam és a mai kor igényeinek megfelelőleg rendeztem be, a midőn erről van szerencsém a nagyérdemű közönséget, ismerőseimet és jóbarátaimat értesíteni, tisztelettel meghívom **a mai (szombat esti) ünnepélyes megnyitásra.**

Tisztelettel: Fürst Béla tulajdonos.

A Blau Ármin és Társa teljesen feloszlik,
 Batthyányi utca 2. szám alatt levő gyermek-ruha üzlete

teljesen feloszlik,

AZ áruk, a berendezés és a gáz lüsterek olcsón eladó.

Háboru, vagy forradalom.

Belgrád, március 19. A tegnapi minisztertanács, amelyen a király elnökölt, a kormánynak az osztrák-magyar külügyi hivatal legközelebb várható jegyzékével szemben való viselkedésével foglalkozott. Általános volt az a nézet, hogy ha a kormány engedne, forradalom lenne Szerbiában. A legutóbbi orosz jegyzék valószínűleg meg fogja erősíteni a kormányt ellenállásában. Ugy látszik, hogy a kabinetet lassankint elveszti a helyzetben való uralmat.

A mozgósítás.

Fiume, március 19. A hajóstársaságok rendeletet kaptak, hogy hajózó személyzetüket figyelmeztessék a küszöbön álló mozgósítás eshetőségére. A magyar-horvát hajóstársaság tegnap százhatvanöt táviratot menesztett el, amelyek erre a várható behívásra teszik figyelmessé az érdekelteket. — A pénzügyigazgatóság felszólította a dohánytőzsdéket, hogy a várható mozgósítás esetére gondoskodjanak a katonaság számára olcsóbb áron eladásra kerülő dohánytermékekről. A tőzsdéknek már előre be kell ezeket szereznük, de újabb rendeletig nem szabad azokat áruba bocsátani.

Mindenáron vér!

Belgrád, március 19. A képviselők egyre-másra kapják választóiktól a fenyegető leveleket, hogy ezzel is folyton erősítsék, buzdítsák őket az ellentállásra.

A szerb népet végtelenségig feltűztele a nemzeti védelmi bizottság, amely ma leghatósabb, legerélyesebb propagálója a háborúnak. Állítólag egy aktív tábornok áll a választmány élén, legfőbb protektora a trónörökös és a különböző pártok irányadó férfiai vannak képviselve benne. A nemzeti bizottság akarata szent és megfélemlíthetetlen, meghajlik előtte a miniszterelnök is, sőt maga a király is félve lesi intézkedéseit, mert a kötelékébe tartozó összeesküvők nem riadnának vissza a trónszék felfordításától sem.

E mellett óriási összegekkel rendelkezik ez a bizottság, melyből elsősorban is a komitácikat pénzelik. És hivatalos közlönye: a Politika öt hónap óta okádja a tüzet s hirdeti a háboru szükségességét. Szóval: a szkupstina tagjainak az a véleménye, hogy a háborut aligha lehet majd elkerülni.

Szerbia és Montenegró fenyegetése.

London, március 19. A „Mali Journal“ egy Oroszországhoz, Franciaországhoz és Angolországhoz intézett cikkében kifejti, hogy Szerbia és Montenegró kénytelen a háboru terére lépni, mert a monarchia mely évtizedek óta lábbal tiporta a szerb népet, végtelül két országot ragadott el tőlük. Mihelyt Németország kardját csörgeti, egész Európa meghajtja fejét és arra kéri Bülowot, hogy legyen szeretetreméltó. A szerbek nem félnek ettől a kardcsörgetéstől. Még néhány napig várnak az Európa által végigjátszott komédia végére, akkor aztán megkezdődik a tragédia, melyben Szerbia és Montenegró, vagy Ausztria-Magyarország befejezi pályafutását. Nyilvánvaló, hogy Európa nem ismeri az osztrák-magyar monarchiát, melynek megbízhatatlan hadserege van. A monarchiának nagy sereget kell felhasználnia azon

fölkelések elnyomására, a melyek azonnal a háboru megindulása után a monarchiában ki fognak törni. A nemzeti védelem hadserege Ausztria-Magyarországból számos biztos ígéretet kapott. A lap azért szól Oroszországhoz, Franciaországhoz és Angliához, hogy legalább ne akadályozzák a szerbeket, ha már nincsen bátorságuk arra, hogy támogassák. A világ meg lesz lepve a korhadt osztrák-magyar monarchia végzetén. Ha a nagyhatalmak sakkban tartják Németországot, a szerb nép maga fog leszámolni a monarchiával. De ez esetben a nagyhatalmak könnyen törhetik le majd Németországot.

A hatalmak akciója.

Belgrád, márc. 19. Tegnap a király elnöklése alatt tartott minisztertanácsban Milovanovics behatóan referált a külügyi helyzetről és különösen az angol és az olasz követnek legutóbb Belgrádban tett barátságos lépéseiről, abban az irányban, hogy Szerbia minden körülmények között lehetőleg engedjen legközelebbi jegyzékében az osztrák-magyar kormány követeléseinek, mert különben annak a veszélynek teszi ki magát, hogy őt fogják a háborus bonyodalmak kitörése miatt felelőssé tenni és esetleg gazdasági téren sem kap kárpótlást. A belgrádi orosz és olasz követ nem csatlakoztak ehhez a lépéshez és az orosz követ kijelentette, hogy ő kormányától semmiféle megbízást nem kapott, aminek az a magyarázata, hogy Szerbia a békés szándékát legutóbbi két jegyzékével elég világosan juttatta kifejezésre.

Kapcsolatban ezzel a közléssel Milovanovics ama nézetét nyilvánította, hogy az orosz kormány tanácsát kell kérni arra nézve, hogy Szerbia gróf Forgách legközelebbi lépésével szemben milyen magatartást kövessen. Az esetben, ha Oroszország tanácsa földné az angol és francia kormány nézeteit, Szerbiának igyekeznie kellene, hogy az Ausztria-Magyarországgal való konfliktust békés megoldás elé vigye.

A külügyminiszter e jelentése kapcsán igen élénk vita indult meg, melynek a során Milovanovics és Pasics nagyon hevesen összetűztek. Pasics mindent elkövet, hogy Milovanovics békés beszédének a hatását ellensúlyozza és ebben Zsvikovics hadügyminiszter teljes erővel támogatja. Figyelemreméltó, hogy Stojanovics közoktatásügyi miniszter, az ifju-radikális párt fővezére a legnagyobb határozottsággal csatlakozott Milovanovics nézetéhez, akivel magát mindenben szolidárisnak vallotta.

Végleges határozatot a minisztertanács nem hozott.

A hangulat Belgrádban.

Berlin, március 19. A Lokalanzeiger jelenti Belgrádból: A pártklubokban most minden este tanácskozások folynak a külpolitikai helyzetről. A képviselők közt ugyan nagyon háborus a hangulat, mindazonáltal

már sok olyan képviselő is akad, aki azt mondja, hogy jobb volna, ha Szerbia, természetesen összes nemzeti jogainak a megvédése mellett, engedne, mert a háboru az országra nagyon is rossz következményekkel járna. Ilyen körülmények közt nincs kizárva, hogy Szerbiában a közvélemény lassanként mégis csak kijózanodik.

Az orosz önkéntes tisztek.

Berlin, március 19. A Morgenpost jelenti Pétervárról: A hadügyminiszter rangjuk elvesztésének a terhe alatt megtiltotta a tiszteknek, hogy a szerb hadsereg részére mint önkéntesek jelentkezzenek.

Klobucsár tábornaszernagy a nyugoti pályaudvaron.

A nyugoti pályaudvarnak tegnap délután előkelő katonai látogatója volt. Klobucsár tábornaszernagy nagy katonai kísérettel jött el a pályaudvarra és az egész pályaudvar mentén műszaki tisztek és katonák szíveskedéssel tartottak. Ebből a pályaudvaron arra következtetnek, hogy már a legközelebbi napokban nagy katonai szállításokra készülhetnek.

Oroszország a béke mellett.

Berlin, március 19. A Lokalanzeiger pétervári levelezője jelenti: A legjobb forrásból megtudtam, hogy Oroszország tegnap Szerbiának a legerélyesebben azt tanácsolta, hogy Ausztria-Magyarországgal igyekezzen jó viszonyban maradni és gazdasági kívánságait expozé alakjában terjessze a bécsi kormány elé. Oroszország reméli, hogy a tárgyalások a kölcsönösség alapján folynak, Ausztria-Magyarország el fogja ismerni Szerbia kívánságait és békés eredményt fognak elérni. A háborut egy oldalról sem óhajtják.

Remény a békére.

Karlócáról jelentik, hogy az ottani szerbekre nagy és mély hatással volt ő felségének az a kijelentése, hogy aligha lesz háboru. A horvátországi szerbek, akik nagy izgalom közt nézték a háborus készülődéseket, biznak benne, hogy a békét fenn lehet tartani.

Franciaország interveniál.

Párisból jelentik, hogy Franciaország Belgrádban interveniálni fog a béke érdekében a szerb kormánynál. Előbb azonban megvárja Aehrenthal választát és csak azután határoz az intervenció formája felett.

Németország a háboru mellett.

Bécsből jelentik, hogy tegnapelőtt ő felsége Schönbrunban ebédet adott, amikor is a német nagykövet több udvari méltóság előtt a következőket mondta:

— Ausztria-Magyarországnak kötelessége Szerbiát megfenyíteni. Csak vágjatok közéjük és jól találjatok. A monarchia a legnagyobb szolgálatot teszi Európa békéjének, ha Szerbiát megrendszabályozza.

Berlinből táviratozzák, hogy Oroszország semmi szín alatt sem avatkozik bele, ha az osztrák-magyar monarchia Szerbiával háboruba keveredik, mert Oroszország

Valódi Borsalino és amerikai kalap különlegességek Lengyel Samu a Dreher mellett.

komolyan figyelmeztette Szerbiát, hogy mindent kerüljön, ami a monarchia provokálására vezethetne.

Montenegró mozgósít.

Mint a külügyi hivatal Cetinjéből értesül, Montenegró a miliciát is mozgósította.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

A mai ülés nagyon csendes lefolyású volt. Jelentéktelen ügyek vannak a napirenden, már csak azért jelentéktelenek, mert most a kedélyeket csak a háboru kérdése izgatja.

Politikai körök nem bíznak a békében és az orosz békés hangulatot csak huzavonának tartják, hogy Szerbia annál könnyebben befejezhesse a fegyverkezést.

Justh elnök 10 óra után nyitja meg az ülést. Elnöki előterjesztések során jelenti, hogy a telepítési bizottság megalakult, melynek elnöke Szentiványi Gábor, előadója pedig gróf Teleky Arvéd lett. Felolvasta Liegesen József oravicai képviselő levelét, aki jelenti, hogy addig nem vesz részt a Ház tanácskozásán, míg nála összeférhetlenség esete fennforog. Liegesen ugyanis állami tanár és mint ilyen, összeférhetlen, azonban várja egyetemi tanári kinevezését, amely már nem összeférhetlen. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter jelenti, hogy betegsége alatt Sztérynyi államtitkár helyettesíti.

Ezután a Ház elfogadja harmadszori olvasásban a tegnapi letárgyalt javaslatokat.

Következett az állami szénbányák kezeléséről és fejlesztéséről szóló javaslat tárgyalása.

Az első szónok **Ferenczy Géza**: Kritizálja az állami szénbánya-vásárlásokat és azt kifogásolja, hogy ezek nem nemzeti, hanem üzleti szempontból történnek. Felhívja a kormány figyelmét az eddigi szénbányáknál tapasztalt visszaélésekre. A javaslatot elfogadja.

Farkasházy Zsigmond: Avval kezdi, hogy a mai kormánypárt olyan szelid, hogy a kormány egy intésére kész mindent megszavazni. (Zaj.)

Wekerle Sándor: Miféle beszéd ez? — Ezt kikérjük magunknak! Kiáltják többfelől.

Farkasházy Zsigmond: Mert látja, hogy a bányavásárlásoknál nem vették figyelembe az állam érdekeit. A bányákkal együtt olyan iparvasutakat vásároltattak az állammal, amiknek semmi hasznát nem lehet venni. A Dráva mentén vettek egy értéktelen lignit bányát, vasutal, mely neki vezet Szerbiának és a Drávnak. (Derűtlenség.)

Wekerle: Ehhez ugyan jól ért!

Farkasházy Zsigmond: Lehet, hogy csapatszálításra vették meg ezt a vasutat.

Batthyány Tivadar gróf: Hát a szemet és gabonát hogyan szállítsák?

Farkasházy nem tudja magának megmagyarázni, hogy miért kellett az államnak ilyen vásárlásba belemenni.

Petrogalli Oszkár: Hogy merészel alattomosan gyanusítani!

Kiáltások: Visszautasítjuk a gyanusítást.

Farkasházy nem akar gyanusítani, sőt szolgálatot vél teljesíteni a kormánynak, amikor alkalmat ad neki, hogy a közvélemény megnyugtatására nyilatkozzék. Határozati javaslatot nyújt be, melyben a szénbánya-vásárlások megvizsgálására parlamenti bizottság kiküldését kéri. A javaslatot nem fogadja el.

Bernáth István: Polemizál Farkasházyval, aki nem említette, hogy az állam véget akart vetni szénbánya-vásárlásaival a türelmen szénkartellnek. Arról sem szólt, hogy az által a bányákat kivették az osztrák supremátia kezéből. A javaslatot elfogadja, kéri azonban, hogy a szegényebb néposztály olcsóbb szemet kapjon.

Hoitsy Pál előadó védelmébe veszi a javaslatot és kéri annak elfogadását.

Farkasházy félreértett szavait igazítja helyre. Nem gyanusított senkit, csupán a vásárlás módját kifogásolta, amit tegnap Lázár Pál is megtejt.

Lázár Pál szintén félremagyarázott szavait igazítja helyre.

Wekerle válaszolt ezután az ellentétekre. Emlékezteti a Házat a három év előtti szénhiányra.

Farkasházy: A vagonhiány miatt.

Wekerle: Nem e miatt. Hiszen angol szemet és silány osztrák szemet lehetett kapni. Ezen a szénszükségen akart a kormány segíteni a bányavásárlásokkal, továbbá jobb anyagi viszonyok közé akarja juttatni a bányamunkásokat. (Helyeslés.) A vásárlás által mérsékelni akarja az állam a szénárakat. A vasutnál is fontos a jó szén, miáltal mozdonyaink tartósságát mozdítjuk elő. Törekedni kellett, hogy a bányák az ország különböző részein legyenek. Lázár Pálnak válaszolva, figyelmezteti a Házat, hogy Lázár fejtegetéseit már látta a Kohászati Lapokban. (Derűtlenség.) Majd rátér arra, hogy az állam iparkodni fog petróleum kutakat furatni, melyhez a szükséges gépeket is maga állítja elő. Magyarország a legkiválóbb ásványokat, valóságos kincseket rejt magában, amit ki kell aknázni. (Ugy van.)

Nálunk is megtörtént, hogy üzemeket, különösen lokomobilokat fával és szalmával fűtöttek. Ennek ilyen szengazdag országban nem szabad többé előfordulni. (Helyeslés.) Ezentúl annak sem szabad előjönni, hogy hozzánk, Európa szénben leggazdagabb országába idegen szemet hozzanak be. 1910-től kezdve, legalább az állami üzemekben többet nem fog megtörténni. (Helyeslés.) Ne féljünk attól, hogy nem tudjuk majd munkásokkal ellátni bányáinkat. Másutt millió és millió métermázsza szemet bányásznak és még sincs szó munkáshiányról. Az sem tarthat vissza bennünket, hogy vasutainkat fejlesztenünk kell majd bányászati üzemek miatt. Igenis, ezzel tisztában vagyunk. Így tudjuk, hogy Arad és Petrozsény között dupla vágányt kell felállítanunk a fokozott igények kielégítésére. Tudjuk, hogy új üzemi berendezésekre van szükség. És örülünk ennek. Menjenek a képviselő urak Petrozsény, Vajdahunyd és más bányafőhelyekre, látni fogják, hogy milyen komoly készülék, építkezés folyik ott. Mindenképp egy hatalmas, európai forgalom alapjait vetik ott meg. Új indóházak, teher-pályaudvarok, műhelyek épülnek. (Tetszés.) A megvásárolt bányák szénéről szól ezután; a petrozsényi szénről állíthatja, hogy átlagban 5-6000 kalloriásak. A bányavásárlásoknak gazdasági, politikai és nemzeti céljaik vannak. (Helyeslés.) A délkeleti vidéket szinte átkarolják az állami bányaművek. Főleg ennek nemzeti jelentőségéről szólni. (Helyeslés.) A vásárlásokat megelőzte egy alapos kutató munka. Magánemberek bizattak meg ezután a kutatási jogok összevásárlásával, hogy ily módon is megvédjük az államot az árak felverésétől. A dráventi bányavásárlásokról Farkasházy gyanusító mellékhirrel úgy szólt, hogy én bizonyos báró Pongráctól vettem a bányákat. Hát ez igaz. Jóllehet, az illető nem báró, hanem az én megbízott emberem volt, aki szép eszében, az én megbízásomból jó előre összevásárolta a maga neve alatt a bányákat. (Derűtlenség.) Ha Farkasházy képviselő ur meg akar arról győződni, hogy jó vásárt

csináltunk, ne parlamenti bizottság kiküldését kérje, hanem menjen a konkurrens vállalatokhoz és érdeklődjék. Majd azok nyilatkozni fognak. A parlamenti bizottság kiküldését majd akkor határozzák el, ha én már távoztam a helyről. Az a meggyőződés, hogy egy hatalmas gazdasági mű alapjait vettem meg. Nyugodtan bizom művem megítélését az utókorra, amikor már nem az én vezetésem alatt működik az a bizottság. Hiszem, hogy a jövőben, amikor már túl leszünk a mai gyermekbetegségek korán, akkor teljességében fognak mutatkozni e mű hatalmas méretei.

A miniszterelnök beszédét hosszasan és lelkesen megtapsolják.

Ezután a Ház nagy többsége öt balpárti képviselő kivételével elfogadja a javaslatot általánosságban.

A részleteket vita nélkül, változatlan fogadják el.

Utána az elnök tíz perc szünetet ad.

Szünet után **Kubik Béla** a Pozsony-Bécs közt építendő villamos vasut engedélyezését javasolja. **Nagy György** (balpárti) a napirendről való levételt indítványozza, mert ez a vasut a germanizációt szolgálná. Lehetetlennek tartja, hogy a többség, mely kisebbség korában a napirendről való levétel mellett szavazott, most a javaslatot megszavazza. A javaslat tárgyalását hétfőn folytatják.

Az ülés 2 óraker véget ért.

VÁROSHÁZA.

Bizottsági ülések a városházán.

A március 26-ára kitűzött törvényhatósági közgyűlés előtt egymást érik a városházán a bizottsági ülések. Ma, szombaton délelőtt 11 óraker az állandó választmány, délután 3 óraker a jog- és pénzügyi bizottság; hétfőn délelőtt 9 óraker a városi tanács, délután 3 óraker a jog- és pénzügyi bizottság; szerdán délután 3 óraker a vízvezetéki bizottság; csütörtökön és pénteken délelőtt a tanács üléseznek.

Vörheny és kanyaró a Fancsikán. A polgármester a tisztí főorvos előterjesztésére elrendelte hogy a fancsikai tanyai állami népiskola újabb 15 napra bezárassék a vörheny és kanyarójárvány terjedése miatt. Az iskola e hónap végéig zárva marad.

Nyári lakások a Nagyerdőn. A nagyerdei nyári lakások bérletére az ajánlatok beadásának határideje ma, szombat d. e. 11 óraker lejár. Eddig még csak 6 ajánlatot adtak be, de lehet, hogy az utolsó pillanatban is fognak ajánlatok érkezni. A tanács hétfői ülésén fog dönteni az ajánlatok felett.

Öngyilkos földmives.

Agyonlőtte magát.

Az alkohol áldozata.

Az alkohol tegnap ismét elpusztított egy embert. Gyilkos fegyvert adott kezébe. Egy családost földmives tegnapelőtt hasba lőtte magát és tegnap reggel behalt sérülésébe.

Az alkohol halottja Borbély Kálmán, kabai jómódu földmives, mindössze 32 éves volt még, kinek halálát feleségén kívül két kis gyermeke siratja. Borbély Kálmán iszákos ember volt. A koresmáknak állandó látogatója, a miért aztán feleségével gyakorta civakodott. Ha ittason beállított lakásába, garázdálkodott, a mit felesége, természetesen, nem nézett el és ebből családi háborúság származott.

Matild krém

legjobb arcnak és kéznek azonnal fehérit. Kapható minden gyógyszertárban.

Borbély Kálmán végre is megunta az örökös perpatvart, melyben az alkohol miatt folytonosan része volt és végzetes tette szánta magát. Revolvert vásárolt és esütörtök délután azzal hasba lötte magát lakásában. A golyó nem ölte meg azonnal a szerencsétlen embert és csak tegnap reggel végzett vele a halál.

Az öngyilkosságról a kabai előjáróság telefonon értesítette a debreceni királyi ügyészséget, mely Borbély Kálmán eltemetésére az engedélyt megadta.

SZÍNHÁZ.

Ma, szombaton, március 20-án:

Erdész leány.

Operett 3 felvonás.

H E T I M Ū S O R.

Vasárnap délután: Fuzsitus kisasszony, operett.
Este: Erdészleány, operett.

Olasz opera-társaság. Az igazgatóság szerződtette jövő hó első napjaira a hírneves olasz tenoristát, lovag Ferrari Albertet és társulatát több operai vendégjátékra. Színe kerülnek: Carmen, Traviata, Parasztbecstület és Bajazzók.

Zsigmond Anna bucsuzik. Társulatunk kedvelt énekesnője virágvasárnapkor már megvált a debreceni színháztól. Andrau bájos zenéjű operettjében: a „Baba” cím-szerében bucsuzik el a közönségtől.

Gyermek-előadás a színházban. Érdekes előadást tervez az igazgatóság a jövő hét esütörtök délutánjára. Gyermeknek való darab kerül színe: „Dom, az amerikai majom”. Ez alkalommal fellép Dunai Árpád majom-utánczó, Klisnik tanítványa, aki az amerikai majmot játssza.

Gyilkos vasuti kocsi.

Agyonzuzott vasutas.

Halálos szerencsétlenség Hajduböszörményben.

Csak tegnapi számunkban számoltunk be egy borzalmas vasuti szerencsétlenségről, mely Kaba vasútállomáson történt és a melynek iszonyuan összeroncsolt áldozatát még el sem tették és ma már újabb, hasonlóan borzalmas szerencsétlenségről adhatunk hírt. Ez a legújabb vasuti szerencsétlenség a hajduböszörményi vasuti állomáson történt, ahol a teherkocsik tolatása közben egy málházó két kocsi közé került, úgy, hogy a két kocsi ütközése összelapította a boldogtalant, ki rövid félóra múltán irtózatos kínok között bele is halt szenvedett sérüléseibe.

A véres vasuti krónikák legújabb áldozata Fazekas György hajduböszörményi vasuti málházó. Tegnap délelőtt több teherkocsit állítottak össze a pályaudvaron, ahol ő is segített a munkásoknak. Munka közben azonban megcsuszott és az egyik teherkocsi elébe vágódott, melyhez éppen nagy sebességgel egy másik teherkocsi közeledett. Ebben a pillanatban jajkiáltás hallatszott. A szerencsétlen málházó a két kocsi ütközése közé került. Fazekast orrán, száján át előntötte a vér, mire a többi munkások borzalmas helyzetéből kiszabadították.

A gyorsan előhívott orvosi segítség már mítsem használt. A szerencsétlen ember félóra múlva beléhalt sérülésébe. Halálát felesége és három apró gyermeke siratja.

A debreceni királyi ügyészség, melyet a hajduböszörményi állomási főnök távirati uton értesített a borzalmas szerencsétlenségről, elrendelte a vizsgálatot és az összeroncsolt holttest felboncolását. Tegnap délután dr. Horváth törvényszéki orvos felboncolta.

Mérgezés, vagy szív- szélhűdés?

Felboncolt holttest.

Gyanus haláleset.

Hajduböszörmény város lakosságát tegnap óta gyanus haláleset tartja izgalomban. Egy jómodu, sőt nagy vagyonnal rendelkező földmives, Szolnoki Imre tegnap reggel huszonnégy órai szenvedés után meghalt. A halottkém szív-
szélhűdést állapított meg a halál okául, azonban az elhunyt édes anyja gyanusnak találta a tragikus halálesetet és följelentést tett a debreceni kir. ügyészségen, egyben pedig kérte a holttest felboncolását.

Szolnoki Imre, dúsgazdag földmives volt, ki Hajduböszörményben a Vasút utcában lakott. Negyvenkét éves, nős, gyermektelen ember. Egyébként józan igen életű. Csütörtök reggel hirtelen heves főfájásról és rosszullétről panaszkodott, majd hamarosan elvesztette eszméletét és vissza sem nyerte fölé. Péntek reggel nagy kínok között meghalt. A halottkém semmi gyanusát nem talált a beállott halál körülményeiben és a temetést engedélyezte, de a halott édes anyja erős gyanu alapján megtette a följelentést a debreceni kir. ügyészségen.

Az ügyészség elrendelte a vizsgálatot és a holttest felboncolását, melyet Horváth Arthur törvényszéki orvos dr. Kertész József böszörményi kórházi orvossal egyetemben tegnap délután megejtett. Az orvosok tényleg gyanusnak találták a halálesetet és a holttest belső részeit felküldték a fővárosi állami vegyelemző intézetbe. Ennek véleményétől függ tehát a vizsgálat további folytatása.

UJDONSÁGOK.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő: a Nagytemplomban prédikál Szele György lelkész, a Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész, a Kossuth utcai templomban Boér Károly s.-lelkész, az Ispótyai templomban Baróthy István s.-lelkész, a Csapó kertben Kovács János hitoktató, a Homok kertben Sárközy L. főisk. szénior, a szegényházban

Hajdu Zsigmond püspöki titkár, délelőtt 11 órakor a Kistemplomban Kiss Albert s.-lelkész prédikál.

* **Uj szolgabíró.** Dr. Marjay Barna tb. szolgabíró, Marjay Péter képviselő fiát Biharmegye közgyűlésén, 17-én, egyhangúlag szolgabírónak választották.

* **Előléptetések a kulturmérnökségnél.** A m. kir. földmivvelésügyi miniszter Vinnay Géza kir. műszaki tanácsost a debreceni m. kir. kulturmérnöki hivatal vezetésétől felmentve, az Országos Vízépítészeti igazgatósághoz magasabb hatáskörrel felruházva, Budapestre berendelte augusztus 1-re és a debreceni m. kir. kulturmérnöki hivatal vezetésével Sz. Jármy Tamás kir. főmérnököt bizta meg. Egyben a m. kir. földm. miniszter Sz. Jármy Tamás kir. mérnököt kir. főmérnökké, Csverdey Andor és Török Gábor kir. segéd mérnököt kir. mérnökké előléptette. Végül pedig aug. 1-re Meskó Kálmán kir. segéd mérnököt a miskolci m. kir. kulturmérnöki hivataltól a helybeli m. kir. kulturmérnöki hivatalhoz osztotta be.

* **A debreceni munkásgimnázium tizenegyedik előadását** 1909. márc. 20-án tartja meg a bábaképző intézet előadó termében. Az előadás tárgya Róbert Károly, 44 vetített képpel. Előadó Zalai János dr., főreálisk. tanár. Kezdeté este 8 órakor. A legközelebbi előadás hétfőn este lesz.

* Két új bölcsész-tanár beiktatása.

A debreceni főiskola bölcsészeti karának ujonnan választott két tanárát: Pápay Józsefet és dr. Darkó Jenőt márc. 25-én, délelőtt 10 órakor fogják beiktatni állásaikba. Az ünnepélyre szóló meghívókat most küldözte szét a főiskola igazgatótanácsa. Az ünnepély sorrendje: 1. Szövetségdal. Mozart. Énekl. a főiskolai énekkar. 2. Az ünnepély megnyitása az egyházkerületi elnökség által. 3. Értekezés. Felolvassa Pápay József akad. tanár. 4. Értekezés. Felolvassa dr. Darkó Jenő akad. tanár. 5. Üdvözlések: az egyházkerületi elnökség és az akadémiai igazgató részéről. 6. XC. Zsoltár. Id. Nagy Károly átiratában. Énekl. a főiskolai énekkar.

* **A közhasznú munkáskert egyesület** ma délutáni érdekes előadása iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, a mennyiben 120-nál több jegyet vittek el a kamarától. A még korlátolt számban rendelkezésre álló jegyeket a kamara hivatala a hivatalos órák alatt az érte jelentkezőknek díjmentesen kiosztja.

* A Debreceni Dalegylet vasárnap délutánja.

A Debreceni Dalegylet legközelebbi vasárnap délutánját március 28-án tartja meg a következő programmal: 1. Nyitány. Rácz Károly és fia zenekara. 2. Hardangeri nászut. (Kjerulf.) Előadja a Dalegylet. 3. Komoly szavalt. Előadja Barabás Ella színművésznő. 4. Quartett. (Serenád: Neske poska.) 5. Vigaszavalt. Előadja Orosz Tamás ur. 6. Népdalok, Lányitól. Előadja a Dalegylet. 7. Orosz románcok. (Bariton soló.) Előadja Hajnal Arthur ur; zongorán kíséri Mártonfalvy György ur. 8. Hegedű soló. Előadja Balogh Margit urleány, Ehrlich József ur zongora kísérete mellett. 9. Lengyelek a csárdában. (Stehle.) Előadja a dalegylet. Ez alkalomra belépti-díj személyenként 50 fillér. Jegyek válthatók: Csáthy Ferenc ur könyvtároskedésében, a dalegylet működő tagjainál és este a pénztárnál.

Valódi angol és hazai gyártmányu

gyapjuszövetek

legolcsóbb bevásárlási forrása.

WEISZ ADOLF

Debrecen, Kossuth-u. 1. sz.

Ujdonságok naponta érkeznek. Legszelidabb szabott árak.

Kézi munka posztók minden színben.

Legjobb a Békési Róza gyorsmosó házi szappana

* József napja. A legjelesebb névnapok egyike a Józsefnap. A város első polgára, a polgármester is József, akit rendkívül sokan kerestek föl szerenosekivánataikkal a társadalom minden rétegéből. Vendégszerető háza egész nap valóságos bucsujárás színhelye volt, úgy, hogy a hivatalába se jöhetett. Délben a tanács és a tisztikar tagjai testületileg keresték föl jókívánságaikkal. Kijutott a köszöntésekből bőven a város többi Jósokájának is.

* Közgyűlés a Tégliás kertben. A tégláskerti közbirtokosság március hó 22-én, délután 2 órakor tartja évi rendes közgyűlését a következő tárgyszorral: 1. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Az évi jelentés ismeretése. 3. Pénztári jelentés. 4. Tisztújítás. 5. Csöszök fogadása. 6. Esetleges indítványok. Ezen közgyűlésre ezután is meghívja a birtokosságot az elnökség.

* A zenekedvelők körének fényes hangversenye méltán keltette fel Debrecen intelligens társadalmának érdeklődését. A Bika-szálloda díszterme előkelő közönséggel telt meg, hogy a legnagyobb zongoraművész Dohnányi felsőges játékában gyönyörködjék. A későig eltartó hangverseny bővebb műtatását holnap számunkra hagyjuk, ezuttal csupán konstataálni kívánjuk, hogy a zenekedvelők köre legszebb sikereinek egyikévé érte el tegnapi hangversenyével.

* A hemokk. rti ref. olv. egyesület március 14-én tartott hazafias ünnepségen a következő felülfizetések történtek: Ns. Csanak János képviselő 20 K, dr. Kovács József, dr. Nyíri Ernő, Debreceni Jenő igazgató, Simon László 5-5 K, dr. Varga Lajos 4 K, Szunyogh Amália, Patay József, Kertész János, Szilágyi József 2-2 K, Safranek Erzsike, Böszörményi Imre, Marozsán Péter, Kerékgyártó Ferenc 1-1 K, Tóth István 20 fillér. Ugy ezekért, valamint tek. Oláh Károly tanácsnok urnak az óvoda átengedéseért, Dankó Béla temetk. intézet tulajdonosának a székekért, Szunyogh Amália urhölgynek a szives ellátásáért. Alföldi Béla zenetanár urnak közreműködéséért hálás köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

* A szabad-iskolában ma, szombaton d. u. 6-7-ig, az ipartestület dísztermében dr. Horváth Arthur kir. törvényszéki orvos az ideg- és elmebajok okairól s azok megelőzéséről tart tanulságos előadást. A belépés ingyenes.

* Kitüntetett ezredes. Zuculin Henrik ezredes, a debreceni 39. gyalogezred parancsnokát 6 felsege a Ferenc József rendi tiszti keresztjével tüntette ki.

* Gazdászok táncestélye. A debreceni gazdasági akadémia Sport egyesületének tagjai ma este a Royal termében tartják meg táncestélyüket. Az estély iránt széles körben nyilatkozott meg az érdeklődés s az előjelekből ítélve, ez a mulatság látogatottnak ígérkezik. Máskülönben a gazdasági akadémia hallgatóinak (táncestélyei a múltban is nagy érdeklődéssel találkoztak s ez az érdeklődés az idők folyamán sem lazult, sőt emelkedett. Alapos a remény, hogy kedves, kitűnő mulatság lesz gazdász-ifjúságunknak ez a mai táncestélye.

* Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudjuk, felejtethetetlen jó férjnek, apának, testvérnek, vőnek és jó rokonnak: néhai Juhász Kálmánnak folyó hó 18-án esteli fél 8 órakor, életének 32-ik, boldog házasságának 8-ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt gyászosan elhunytát. Kedves halottunk hült teteme f. hó 20-án d. u. fél 4 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint, Kései utca 81. számú háztól a róm. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 23-án délelőtt 9 órakor fog az egek urának bemutatni. Mély végtisztességért rokonainkat, barátainkat szomorított szívvel meghívjuk. Debrecen, 1909. március hó 19-én. Az örök világosság fényeskedjék neki, nyugodjék békében! Bánatos neje: Juhász Ká-

mánné szül. Veres Katalin. Gyermekai: Imre és Jenő. Testvére: Juhász János és családja. Anyósa: Özv. Veres Lajosné. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer tem. int. rendezi.

* Elbocsájtás a honvédség kötelékéből. A hivatalos Budapesti Közlöny tömeges elbocsájtásokat közöl a honvédség kötelékéből. Debreceni tartalékos honvéd tisztek is szerepelnek a névsorban: dr. Magoss György tiszti főügyész és László (Orosz) Géza.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, kartársak, barátok és ismerősök, a kik a jó férj, jó apa és szerető testvérnek, feledhetetlen kedves halottunknak, néhai Csige Józsefnek a temetésén mélységes fájdalomukat szives résztvevőkkel némileg is enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezután mélyen érzett, hálás köszönetünket. A gyászoló család nevében Csige Józsefné és gyermekei.

* Szerbia és a Balkán félsziget hadi térképe megérkezett. Ára 1 korona Antalffy József könyvkereskedésében.

* „Kolibri“ szivarkahüvely! Különleges szópókával. Ragaszték mentes. Nikotin mentes. Kellemes ízű. *Feltétlenül izelje meg mindenki!* Kapható Harmathy hüvely különlegességek főraktárában Fűvészkert utca 14.

* Új női confectio üzlet nyílt Debrecenben, a főposta mellett, Rózsa Lajos vezetése alatt, ahol a tavaszi női és leány felöltő ujdonságok már remek választékban megérkeztek.

* Elegáns női és leány sapkák nagy választékban, **Lengyel Samu kalap és uridivat** üzletében, a Dréher mellett.

* Kirakatának megtekintését kéri Halmágyi Sámuel.

* Olajfestékek, festő vásznak, ecsetek a legjutányosabb árban beszerezhetők Thaisz Arthur papir-nagykereskedésében.

* Hol lehet jól étkezni? A Royal éttermében. Elfogad havi étkezésre 2 korona eouvert, table hote 5 fogással. Kitűnő villásreggeli, Dréher korona sör. Banketekre, lakodalmakra és bálokra, kabarékra a termeket jutányos árban. Tisztelettel Hauer Bertalan tulajdonos.

* Megérkeztek a legújabb hadi térképek Szerbiáról. Ára 1 korona Antalffy Józsefnél. Telefon 612.

* 60.000 drb. külföldi bélyeg ritkaság érkezett a Harmathy antiquariumba, Fűvészkert u. 14. Kaphatók fél áron.

* Szent János sör felül mul minden külföldi sört és jó emésztést és étvágyat csinál, a Szalvatornál is izletesebb. Összes helyiségemben kitűnő villásreggeli! Kiváló tisztelettel: Hauer Bertalan, Royal szálloda tulajdonos.

* Olcsó és előnyös feltételek mellett törleszhető kölcsönöket folyósít a „Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete“. (Csapó utca 1.)

* Harotéri térkép 1 koronáért kapható Aczel antiquariumában.

* Elkészültek a tavaszi keztyű ujdonságok Schön Sándor keztyű, kötszer és orvosi műszertárában. Debrecen, Piac utca 12. (Stenciger ház.)

TÁVIRATOK.

Szerb hazaárulók póre.

Zágráb, március 19. A rendőrség ma házkutatást tartott Simkovits védő és Lor-

kovics Iván koalíciós képviselő lakásán, ahol sok kompromittáló iratot foglalt le. Alkalmassint őket is letartóztatják. A félbeszakadt tárgyalást különben holnap folytatják. A pör tárgyalásával és a háborúval hozzák kapcsolatba báró Rauch bárnak Bécsbe való utazását is.

Wekerle Bécsbe megy.

Budapest, márc. 19. **Wekerle** miniszterelnök vasárnap Bécsbe utazik. A király hétfőn fogadja.

Rakovszky a darabontokról.

Budapest, márc. 19. **Rakovszky** István alelnök ma a folyosón nyilatkozott a darabont-kormány megbélyegzéséről:

— Az igazságügyi bizottság jelentése valóságos mestermű, a mint azt a mesteriségében még járatlan Beschifstigung Hofrath (célzás Visontai előadó udvari tanácsos-ságára!) megszerkesztette. Ha a Fejérváry-kormány súlyos vétségeket követett el, vád alá kellett volna helyezni. Ez a határozat fölösleges volt. Itéletet a vádlott kihallgatása nélkül nem lehet hozni. A törvénybe is ütközik a Ház határozata, a mely nem is itélet, csak kijelentés. A törvény megkerülése. Két főbűne van a darabontoknak: 1905 december 15, mikor a Házat elnapolták és mikor a Házat karhatalommal szétverték. Szerinte vád alá kellene a darabontokat helyezni. Ha ő ott lett volna a Ház tegnapi ülésén, megszavazta volna Nagy György indítványát.

Kiderített rablógyilkosság.

Szikszó, március 19. **Guttmann** Adolf alsólendvai gabonakereskedő gyilkosait a csendőrség, idősb és ifju Losonczy Károly (apa és fiu) személyében letartóztatta. A csendőrséget a nyomra az a véres zsebkendő vezette éppen, amelyet a gyilkosok az országúton, ahol a rablógyilkosság történt, elvesztettek. A zsebkendőről kiderült, hogy az idősb Losonczy Károlyé, amelyet felesége és leánya is felismert. A házkutatásnál még több véres nyomra is akadtak a csendőrök, mire Losonczyt és fiát letartóztatták.

Az egységes hadsereg.

Bécs, március 19. A véderő-bizottság jelentése ma nyomtatásban is megjelent. A jelentés kiemeli, hogy az összes pártok követelik a közös hadsereg egységességének fenntartását és minden oly megoldást, mely az egységét és harcoképességét veszélyeztetné, végsőig ellenez.

Az alkotmánypárt értekezlete.

Budapest, március 19. Az alkotmánypárt ma este 6 órakor értekezletet tartott Széll Kálmán elnökelete alatt. A kormány részéről jelen voltak: Apponyi, Andrássy és Darányi miniszterek. László Mihály előadó ismertette a kongrua-javaslatot, amelyen keresztül leng a nemzeti gondolat, mint Apponyi minden alkotásán. Széll Kálmán biztosította Apponyit, hogy odaadással fogják támogatni javaslatát. A 3. §-nál Issekutz Győző javasolja, hogy az államnyelv

Épület vasalások, Butor vasalások, faragott és esztergályozott fa áruk, szerszámok, az összes iparág-hoz a legjobb és legszebb kivitelben

Bészler és Dávid
vaskereskedőknél.
Debrecen, Piac utca 7. szám

Tafttselyem alsó szoknya (Joupin) 5. frt. 50 kr. Halmágyinál.

nem tudása alól a miniszter fölmentést adhatson, de követeli a fix határidő megállapítását. A fizeteskiegészítés tekintetében összhangot kíván a tanítói és lelkesítő fizetések közt. Apponyi Albert a kongrua javaslatot csak ideiglenesnek tartja, mert a korpótlérendszer behozatalát kívánja maga is. A 6. §-nál Nagy Ferenc a hazafiasan működő ruthén papokra hívja föl a miniszter figyelmét, akik a javaslat szerint kevesebbet fognak kapni, mint eddig. Apponyi igéri, hogy gondoskodni fog róla, hogy ne szenvedjenek rövidséget. A jegyző felolvasta a 48-as pártkör meghívását a holnapi Kossuth-lakomára, mire az elnök fölkererte a párt tagjait, hogy azon minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Szerb kémekek az Alföldön.

Makó, március 19. Csanádpalotán a jegyzőnél megjelent Mirkovics Mirkó 14 éves majomtáncoslató és engedélyt kért mutatványaira. A fiúnak nem volt semmi igazolványa, de azt mondta, hogy az apja Nagylakon lakik. A jegyző telefonált Nagylakra, ahonnan azt a választ kapta, hogy ott Mirkovics nevű embert nem ismernek. Miután a jegyző előtt gyanus volt a rács fiú viselkedése, felügyelet alá vette. Fél óra múlva hirtelen 6 szerb ember jelent meg a község házában, akik a fiú szabadonbocsátását követelték. A csendőrség mind a hatot letartóztatta. Kiderült róluk, hogy kémekek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tolvaj napszámos.** Spisák András balmazújvárosi napszámos a múlt év nyarán együtt dolgozott a mezőn Tóth Gábor napszámosmal. Tóth Gábor munka közben letette egy buzakereszre mellényét, melyből Spisák tizennyolc korona értékű ezüst óráját kilopta és aztán még a munkálatokat is elhagyta, hogy az órát értékesíthesse. A debreceni büntető törvényszék Spisákot ezért a lopásért, mint büntetett előéletű egyént, két havi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Házi szarka és társai.** Három hajdudorogi fiatal legény állott tegnap vádlottként a debreceni büntető törvényszék előtt. Az egyik, Papp János édes atyja rakárából, hogy valami tartozását kifizethesse, buzát akart lopni, de a lopáshoz segítő-társra volt szüksége és ezért felkererte Nagy Sándor és ifj. Nagy Imre cimboráit, kik vállalkoztak segítségére lenni. Papp Jánost a törvényszék felmentette, mivel atyja nem kívánta megbüntetését, ellenben két társát jogerősen nyolc-nyolc napi fogházbüntetésre ítélte.

HIREK.

A sah balalesete. Teheránból hozza a hirt a távirat, hogy a amikor a sah ma sétára indult és revolverét övére csatolta, kezén könnyen megsebesült. Sebesülése nem veszélyes.

Megbüntetett tanárok. Aradról jelentik: Arad város közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésén Mazinkovics Péter elemi iskolai igazgatót dorgálásra és Pataki László tanárt 80 korona pénzbüntetésre ítélte, mert az iskolaszék egy rendelkezésének végrehajtását megtagadta.

A nyomor halottja. Gyöngyösről jelentik: Hook Pál 34 éves városi díjnok tegnap lakásán felakasztotta magát és meghalt. Öngyilkosságának oka nyomor, mert kis fizetéséből nem volt képes családját eltartani.

Lukács-ház. Piac utca 72.

Hartstein Kálmán,
banküzlet.

Helyi, megyei és Interurbán telefon 568.

Áruosztálya ajánlja:

cséplésre és ipari célokra legjobb minőségű 6000 calóriás darabos és kocka

Köszönet,

továbbá körkemencében fával égetett elsőrendű építési és fali

Meszet,

igen jutányos árakban és előnyös fizetési feltételek mellett.

Kérjen ajánlatot!

Csödtömeg eladási hirdetmény.

Közadós Hajdu József volt debreceni kereskedő csödtömegében, alulirt tömeggondnok közhírré teszi, hogy a csödtömlár 1—1992 t. sz. a. összeirtott férfi és női divatárak melyeknek beszerzési ára 29123 kor. 49. fill. — továbbá a csödtömlár 1993—2013 t. sz. a. összeirtott bolti berendezés, — melyeknek beszerzési ára 1807 kor. 50 fillér, — a csödtömlárhatározata alapján egy tömegben zárt ajánlati verseny útján fognak eladni.

A csödtömlár és az áruaktár közben jöttömmel a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető.

Az ajánlat az árukra és bolti felszerelésekre külön, vagy együttesen megtehető.

Ajánlattevők tartoznak ajánlataikat zárt borítékban, valamint bánatpénz fejében az árukra nézve 1457 koronát, — a bolti felszerelésre 94 koronát legkésőbb folyó évi március hó 29 napjának déli 12 órájáig nekem átadni s az eladási feltételek egy példányát sajátkezűleg aláírni.

A csödtömlárhatározat az ajánlatok felett a folyó évi március hó 29-ik napján délután tartandó ülésében fog határozni.

Vevő köteles a vételi árat 48 óra alatt kifizetni s az árukat és berendezést tölem átvenni.

Balogh Zsigmond

mint közadós Hajdu József tömeggondnoka Debrecen. Vásártér 4. sz. 471

Apró hirdetések.

SZENT Anna 39. szám alatti lisztkereskedés haláleset miatt kiadó, vagy eladó.

Eladó birtok.

Szabolcsvármegyében, Levelek-Magyon (a Kende Sándor-féle 1150 kat. hold jóminőségű

homoki birtok.

80 hold dohányengedélylyel, a birtokhoz tartozó s 720 Hl. szeszkontingest élvező, elsőrendű gépekkel felszerelt

mezőgazdasági szeszgyárral

és olajmalommal együtt kedvező feltételek mellett

eladó, esetleg bérebe kiadó.

A birtokon modern uri lakás és megfelelő gazdasági épületek vannak. Vevő 345,000 koronás 4³/₄ %-os amortizációs kölcsönt átvállalhat. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

A Debreceni Első Takarékpénztár.

FIATAL segéd azonnal felvétetik Borzús István fűszerkereskedőnél Rakovszky-u. 21. 20

Csapókerti közgyűlés.

Felhívatik minden birtokos, kinek a Csapókertben az I. és II. járason birtoka van, hogy az 1909. év március hó 21-én, d. u. 3 órára az

évi rendes közgyűlésre

szíveskedjék megjelenni, a fiúiskola udvarán.

Tárgysorozat:

1. Az 1908—1909. évi bevétel és kiadásokról a zárszámadás jelentése, a számvizsgálók felmentvényei.

2. A tisztikarnak a felmentvények megadása, egy körelnök megválasztása.

3. Tisztikar újbóli választása és esetleges indítványok.

Tisztelettel a
kertgazda.

Nagy Lajos hirdetési nagyvállalatának irodája Csapó-u. 13. sz.

Aki teremtette!

Földet vegyetek Magyarok! Itt van egy darab, ez most kapóra jött! A város alatt van, alig egy fél óra járás!

Aztán mindenre alkalmas-e, szőlőtelepnek is, tehénészetnek is, stb. Nagyon olcsó és ami fő, kevés pénz kell hozzá! Rajta tehát honfiak, polgárok, nők s ifjak! A pénz kérdése ne irettenessen vissza benneteket! Ez a föld, melyről elmékedni kívánok, a Dihen János komámé!

Ennek a darab földnek a területe: 14 köblös, vagyis 14 katasztrális hold, a vámospircsi útfélen a 3-ik és 4-ik kilométerjelző közt van a Szentpétery kapitány Ur tanyája mellett. Ez a tanya valamikor a Menyhárt Sára nénémé volt, most Dihen János Ur, a festő a tulajdonosa, nagyon csinosan van berendezve, az egész terület drótháló kerítéssel van felkerítve, az egész talaj felforgatva, rigolirozva és egy része már termő- és a legfinomabb csemege fajszőlővel van berakva. Van rajta tanya épület is és pedig két szoba, konyha, tengeri góré, 30 darab sertésre hizláló, 7 méter hosszú szin, jóvizű kut és teljesen új, téglából épült és cseréppel fedett istálló.

Bővebb felvilágosítást a legnagyobb készséggel és teljesen díjtalanul nyújt a Nagy Lajos Irodája, vagy pedig a tulajdonos, aki lakik a saját maga házában Gólya utca 17. szám alatt. 465

Felhívás.

A Hatvan-utca végén levő Lóvasuti telepen 3 éves vágású száraz tűzifa felvágva 5 mm. vételtől feljebb 2 kor. kisebb vételnél 2 kor. 10 fill. Nagyobb vételnél a város hivatalos mázsáján lemázsálva. Kapható köbméterenként 8 K 50 fillér. 472

Telefon 625. sz

Demecserben 20 éve fennálló fűszer vegyeskereskedés és jogok vannak vele

Eladó.

A másikba szintén fűszer vegyeskereskedés korlátlan italmérés, Fő-utca, piac körül. Vevő választhat, az egyiket tulajdonos magának fogja megtartani. (Kedvező feltétel.)

Értekezni lehet Juhász Pál tulajdonossal Nyíregyházán, Tokaji-ut 17. sz. alatt levélben, vagy személyesen. Ez utóbbi helyen 2 bolt május 1-re kiadó, borbély, suszter, szíjgyártó üzleteknek alkalmas, jeleg is ilyen üzlet van benne. Olcsó bolt bér.

A Simonffy-u. 34. és a Nagy Sándor József utca 11/b sz. házak is.

nagyon természetes, hogy a Nagy Lajos Csapó utca 13. szám alatt levő Első Debreceni hirdetési Nagyvállalatának irodája utján. 440

Máthéi János

Légszusz és vízvezetési vállalata Debrecen, Péterfia-u. 19. Telefon szám: 321.

Légszusz, vízvezeték, angol closet, csatornázás, szivattyu, a legmodernebb fürdőberendezési, gőzfűtési, központi vízmelegítő készülékek, erős horgony lemezből, saját készítésű többféle faconn fürdőkádak és kőagyag csövek raktáron; épület bádigos munkák jótállás mellett és minden e szakmába előforduló javítások **szakszerűen, gyorsan s jutányosan eszközöltetnek.**

Eladó házak

Bercsényi utcán a Némethy József hagyatékához tartozó 99 és 97 számú házas telkek, melyek mindenikében több lakás van, az udvarokon jó vizű kutak és megfelelő melléképületek szabad kézből eladóak. Az eladást

Kozma László

árvaház igazgató (Simonffy-ut 14.) eszközzi, akinél a vételi feltételek megtudhatók.

Az új mértékHITELESÍTŐ törvény értelmében ujonnan felülbélyegzett, illetve az 1909. évi hitelesítéssel ellátott **tizedes és egyensúly mérlegeimet, valamint öntött vas és rézsúlyaimat** ajánlom a kereskedő urak és a nagy közönség szives figyelmébe,

Tóth Gyula

vaskereskedő Debrecen .470

Meghívás.

A DEBRECZENI GŐZTÉGLAGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

II-İK ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE,

mely 1909. évi március hó 28. napján, vasárnap délelőtt 11 órakor, a Kereskedő Társulat házában disztermében (főtér, nagytemplom mellett) tartatik meg.

TÁRGYSOROZAT.

1. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletévről, mérleg és zárószámadások.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Igazgatósági javaslat az 1908. évi nyereség és annak felosztása tárgyában.
4. Határozat az Igazgatóság és Felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
5. Felügyelő-bizottság 1909. évi díjazásának megállapítása.

Jegyzet: A közgyűlésen minden részvényes képviselheti magát, ennek azonban szintén részvényesnek kell lennie. Mindazon részvényesek, kik a közgyűlésen megjelenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, tartoznak részvényeiket az összes le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társaság pénztáránál, vagy az Alföldi takarékpénztárnál letenni. Minden ekként letett részvény a közgyűlésen egy szavazatra jogosít, azon korlátozással, hogy egy-egy részvényes saját részvényei után legfeljebb 25. és meghatalmazások alapján ismét 25 szavazatnál többet nem gyakorolhat. (Alapszabály 23. és 24. §§.) A mérleg és zárószámadások Sas utca 3. sz. a. iroda helyiségünkben a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Mérleg-számla.

VAGYON. Pénztárkészlet 2,287-09, Adósok 10,561-79, Átmeneti kam., Üzl. költs. 855-25, Gyártelep 52,263-58 Körkemence 87,634-40, Szén 2,808-68, Máglakészlet 21,326-80, Téglakészlet 11,209-30, Felszerelések 24,165-77, Kubikolás 3,931-02, Homok 750, Épületek 41,334-23, Alapítási költség 750, Cserép 997-44, Debr. Első takp. Chek szám. 3,372-50 Összesen 264,247-85.

TEHER. Részvénytőke 150,000, Alföldi takarékpénztár 5,008, Salgótarjáni kőszénbánya 1,446-44, Különbözők 28,468-48, Tartaléktőke* 80-09, Értékcsökkenési tartalék 6,000, Debr. Első tak. jelzalog 50,000, Osz. Magyar bank törl. kölcs. 10,000, Adó és Balászet bizt. tart. 350, Mult évi nyereség 696-81, Ez évi nyereség 11,868-03 Összesen 264,247-85.

*Ez évi hozzáadással 3000 kor.

Eredmény-számla.

TARTOZIK. Leírások: Felszerelésekből 357-34, Alapítási költségekből 250— Kamat 2,938-76, Üzleti költség 2,526-29, Szén 23,390-20, Kerületi betegsegélyző, Irodai szükségletek 549-78, Kubikolás 6,586-77, Homok 1,356-45, Fizetések 5,060, Fogattartás 2,870-14, Épületek és körkemence fentartás 411-45, Adó 925-53, Értékcsökkenési tartalék 6,000, Mult évi nyeres. 696-81, Ez évi nyeres. 11,868-03 Összesen 65,787-55.

KÖVETEL. Mult évi nyereség előrehozata 696-81, Téglá és cserép számla 63,964-18, Különbözők 1,126-56 Összesen 65,787-55

Debrecen, 1908. december 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

gróf Dégenfeld József, dr. Kemény Mór, Koncz Lajos, Stégmüller Árpád, Kubinyi Lajos, könyvvezető.
FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG: Sámy Béia, Serly Gusztáv, Szántó Győző, Tóth Lajos.
Pavlovits Károly, Hajdu Imre.

Apróhirdetések.

AJÁNLAT.

- HA** nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. 927
- A LEGDIVATOSABB** blousok, alsó szoknyák, kötények, női és férfi fehérneműek, zsebkendők, gallér védők, gyermek berliner kabátok, sapkák, fejkötők, leszállított áron beszerzhetők Márton Gyula divat és rövidáru üzletében Piac-u. 9. Bika szálló mellett. Ujharisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. 926
- OSOMÓS** nyírágseprük gazdaság és gyárak részére legolcsóbban, udvari vesszőseprűt 10 drb. vételnél 12 kr. csirok seprűt 10 kr. 1 lt. ó bor 24 kr. Glück, Péterfia 76. szám. Telefon 43. 621
- BOLTHELYISÉG** kiadó cipésznek, vagy szabónak megfelelő. Salétrom-u. 6. sz. 74
- KÖLCSÖN** fürdőkádak minden formában kaphatók Kiss Ignác bádognál Piac utca 34. szám. 1054
- FÖLVAGOTT** száraz büfka 1 mm. 1 frt. 20 kr. Darvas Miksa fűszerüzletében Teleki utca. Telefon 294. 1062
- KAVÉ** pörköldé villany erővel a legjobb zamatos kávék, kívánatra a kávé pár perc alatt meglesz pörköltve ingyen. Kávé Király Dégenfeld tér. 796
- HASZNÁLT** butorokat vesz és elad Kónya József asztalos, Pacsirta-u. 27. sz. 634
- MODERN** hajviseletekhez, drótbetétek, loknik, frizettek, krepek, hajfonatok, parókák jutányosan kaphatók Boczán Ferenc fodrásznál Hatvan utca 2. Kihullott haját veszik. 101
- FEDÉLCSERÉP** hornyolt és közönséges porland és románcement Fülöp és Társa mésztelépén Homokkert utca 121. és Hatvan utca 9. kaphatók. 993
- VILÁGHIRŰ** Martell Cognac J. & F. Martell egyedüli főraktár Váray József kereskedésében városi új bérház sarkán. 1064
- MINTEGY** 50 féle csemege, muskotályok és borszóló őszi vágású sima vessző kapható Pállfy Gábor, Atilla-tér 1. sz. 932
- NAGY** Antal kárpitos Debrecen, Arany János utca 38. állandóan rakáron tartok kész diványokat, hencsereket, szőnyeg, szövet bőrvászonnal bevonva, átdolgozásokat jutányosan vállalom. 748
- PÖRKÖLT** kávé különlegességek villany üzemű kávé pörköldé a kirakatban, Félégyházy Jánosna Piac és Miklós utca sarok. 99h
- KIADO** nagy darab föld a Postakert elején 2. sz. gyárnak, raktárnak, veteménynek legalkalmasabb hely, értekezni lehet Teleki-u. 17. sz. Bessenyei Imréné. 53
- HASZNÁLT** butorokat veszen, használt butorokat elad Tibayné Kossuth utca 41. 103
- KÉVÉS** pénzért sokat lehet vásárolni a Klein Testvérek rőfös üzletében Csapó utca 17. sz. óriási raktár. 35
- NÉMÉT** és szépírási órákat ad okl. tanító, díj mérsékelt. Cím a kiadóhivatalban. 102
- LAKÁS** kiadó, mely áll 2 nagy, 1 kisebb szoba, előszoba, konyha és fürdőszobából május 1-re. Tudakozni lenet Piac-u. 71. Butorüzletben. 107
- SZAKÁCSNŐ** úri házakhoz ajánkozik, vidékre is elmegy. Teleki-u. 16. 104
- Fővárosból** jött fodrásznő intelligens házakhoz ajánkozik, ugyanitt mindennemű kézimunka is elfogadtatik. Nyugoti utca 38. sz. Bihari. 108
- Körte**, téli pergament, szép, érett, 1 kg. 24 kr. Sárközy Sándor, Hatvan utca 17. —

KERESLET.

A HELYBELI piacról egy elsőrendű rőfös kereskedő-segéd jó fizetéssel, Molnár V. J. és Társa cég „Kékre festett kirakatt” üzlete részére április hó belépésre felvétetik. Ajánlatok írásban kértnek. 90

- EGY** szakképzett kerékgyártó segéd éves állásra azonnal felvétetik. Bethlen-u. 48. 45
- JOBB** családból való jómodoru izraelita asszony, vagy leány idősebb párhoz házvezetőnőnek kerestetik. Cím a kiadóban. 85
- ÜGYES** varró és tanulóányok azonnal felvétetnek Nap utca 16. sz. 58
- NÉMÉT** kisasszony 5 éves ficska mellé kerestetik, legkésőbb májusi belépésre. Cím a kiadóban. 105
- NŐI** szabósegéd varró és tanulóányok felvétetnek Darvas Rákóczi-utca 12. 117
- GZAKORLOTT** francia és angol munkás varróleányok jó fizetéssel azonnal felvétetnek Győrffy nődivattermében. 118
- NŐIRUHA** varroda megnyitáshoz tár kerestetik, aki mindennemű fehér ruha varrásban járatos. Cím a kiadóban. 111
- NŐI** ruha varroda megnyitáshoz társ kerestetik, aki mindennemű felsőruhavarrásban járatos. Cím a kiadóban. 111

ELADÁS.

- TOMPA MIHALY UTCA 10-dik szám** két új ház a bábaképezde mögött, előnyös feltételek mellett eladó. 1050
- ELADÓ** ELEPEN 15 hold föld épülettel, értekezni Bocskai-tér Kiss Gergelynél. 48
- BUTOR** eladó, canapé, fantenil, márvány asztalka, használt, tiszta és jókarban. Főpiac 38. sz. I-ső emelet. 67
- TÖBB** szoba butor elköltözés miatt eladó. Megtekinthető a faipar részvénytársaságnál. 106
- EGY** nyilas jóltermő szőlő házzal együtt kedvezményes árban eladó. Csapókeret III. járás Aponyi-u. 10., értekezni ugyanott. 95
- VETNI** való válogatott nyári rőzsakrumpli (60 zsák) eladó. Konkoly G. tanya Sámsoni-ut 4. szám. 20
- EGY** üzlethelyiség pékséggel — családi okok miatt — azonnal eladó, vagy bérbe adó, értekezhetni Gleichmann Ferencel. Hajdúszoboszlón. 17
- 60 HEKTO** kitűnő homoki bor eladó veres-utca 5. 109
- BŐLDOG** kert I-ső járás a Makai Mihály tulajdonát képező szőlő föld a várud utcai sorompóval szembe 23 ház teleknek 300 négyszögölenként, vagy együtt is eladó, olcsóért, értekezni lehet ott helyben. 112
- FODÁSZ** üzlet haláleset miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 113
- 60 HEKTO** kitűnő homoki bor eladó. Veres-utca 5. 109
- EGY** jókarban levő erős talyiga jutányos áron eladó; ugyanott 100 kgr. lóheré vetőmag, értekezhetni Gróf Dégenfeldtér 2. 114
- EGY** modern világos vadonat új hálószoba asztal és székekkel potom áron eladó, Széchenyi-u. 8. a középső lakásban. 119
- CIMBALOM** gyönyörűen csengő hanggal, pedálos, olcsón eladó. Cserepes utca II. 115

Nyiregyházán a főtéren a legforgalmasabb helyen kis vasutak állomása mellett,

egy sarok emeletes ház eladó. 388

Van alatta egy kávéházi helyiség és két bolt helyiség.

Czim a kiadóhivatalban.

Kevés pénzzel megvehető házhelyeket árusít

Farkas Lehel

Máv. üzletvezetőség

Távirat.

Tek. Nagy Lajos Urnak hirdetési Iroda tulajdonos Debrecenben. Felhatalmazom Önt arra, hogy Eötvös utca 25. számú modern uri házat, (melynek utolsó árát a hatósági becslések alapján 10 ezer frtban állapítottam meg) 9 ezer frtért odaadhassa. Tiszalök 1909. márc 17.

Özv. Borusné
ev. ref. lelkész özvegye.

Hirdetmény.

Mindazon zálogtárgyak, melyeknek határideje lejárt, f. év ápr. hó 2-án, délután 2 órakor hatósági kiküldött jelenlétében hivatalos helyiségünkben elárvereztetnek. Debrecen, 1909. márc. 10.

Debreceni kézi zálog kölcsön Intézet r.-t.
Debrecen, Arany János utca 9.

Donogán és Somossy

Debrecen, kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye
vászon, kész fehérnemű.
Női divatáruk.
Külön szőnyegosztály!
Óriási választék

Nagy Lajos hirdetési nagyvállalatának iródája Csapó-u. 13. sz.

Ha egy csodaszép és minden kényelemmel berendezett házat akar venni valaki! Főképp nyugodtasok! Pláne jutányos árban!

annak a legnyugodtabb lelkiismerettel ajánljuk a Csapó utca végén, Patai-telep 30. szám alatt levő Ferenczi András ur és neje tulajdonát képező gyönyörű szép kis házat, amelyet most igen olcsóért meg lehet kapni.

Teljesen új téglá épület, van rajta két utcai lakás, cserépkályhával és villanycsengővel felszerelve. Az udvari lakás áll egy szoba, konyha, spájz, és világos pincéből, továbbá egy külön bejárata utcai kis szoba, nyári konyha és fűskamrával, igen jó vízi szivattyus kut és az egész udvar két méter magas horgonyozott drótháló kerítéssel van felkerítve. Külön baromfi udvar, gyümölcsös kert, karámszott sertésöl, téglaburkolattal ellátva. A szobák mind padozottak, a konyha pedig márványkockával van lerakva.

Igazán vétek elszalajtani! 378

És ára mindössze 4 ezer frt.